

Nr 75.

Ankom till riksdagens kansli den 10 april 1931 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlösning av en för Gamla Älvsborgs kungsladugård m. m. utgående avgäld.

(1:a avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 6 februari 1931 dagtecknad proposition (nr 76), vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att dels medgiva, att den avgift å 16,000 kronor om året, som Göteborgs stad enligt Kungl. Maj:ts brev den 1 februari 1867 har att erlægga till statsverket såsom avgäld för Gamla Älvsborgs kungsladugård med tillhörande lägenheter, må av staden lösas genom inbetalning till statsverket före utgången av år 1931 av ett engångsbelopp av 400,000 kronor; dels ock besluta, att sistnämnda belopp skall tillgodoföras statens domäners fond.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har inledningsvis anfört följande:

»Med utlåtande den 13 maj 1929 har länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län överlämnat en av stadsfullmäktige i Göteborg i skrivelse den 4 februari 1929 gjord framställning, däri stadsfullmäktige hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes dels medgiva, att den avgift å 16,000 kronor om året, som Göteborgs stad hade att erlægga till Göteborgs lantränteri enligt Kungl. Maj:ts brev den 1 februari 1867 angående upplåtelse till staden av Gamla Älvsborgs kungsladugård med tillhörande lägenheter för att såsom förstad förenas med Göteborg, finge av staden lösas genom inbetalning till statsverket av i ett för allt ett belopp av 320,000 kronor och dels samtidigt förklara, att Kungl. Maj:t och kronan icke gjorde anspråk på äganderätt till den egendom, nämligen Gamla Älvsborgs kungsladugård jämte därtill hörande, icke skatteförsälda lägenheter med vissa undantag, som genom nämnda brev blivit upplåten och avträdd till Göteborgs stad.»

Efter att hava lämnat en redogörelse för det sätt, varpå upplåtelsen av omförmälda egendom kommit till stånd, ävensom för de förhållanden, vilka givit anledning till stadsfullmäktiges nu gjorda framställning, har departementschefen anfört följande:

»Vad till en början angår äganderätten till den egendom, varom här är fråga, synes mig den i ärendet förebragta utredningen tydligt hava ådagalagt, att Kungl. Maj:t genom omförmälda brev den 1 februari 1867 avsett att avhända sig äganderätten till nämnda egendom och att överlåta denna rätt till Göteborgs stad. De tvivel rörande riktigheten av denna uppfattning, vilka möjligen eljest skulle kunnat förefinnas, torde nämligen, på sätt länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län och justitiekanslern anfört, hava blivit undanröjda genom hänvisningen till det förut citerade, av vederbörande myndigheter återopade brevet av den 15 mars 1867. Då det således enligt min mening är fullt klart, att Göteborgs stad är ägare till förevarande egendom, är jag i likhet med justitiekanslersämbetet av den uppfattningen, att Kungl. Maj:t saknar anledning att nu avgiva särskild förklaring i sagda ämne.

Vad härefter beträffar stadens framställning om rätt för staden att genom erläggande av visst engångsbelopp lösa den årliga avgäld, vilken staden enligt brevet den 1 februari 1867 är skyldig att utgiva till statsverket, synes mig mot en dylik avlösning, som icke för statsverket skulle medföra några olägenheter, icke vara något att invända. Med hänsyn till rikets ständers år 1866 i ämnet meddelade beslut läser emellertid avlösningen icke böra ske utan riksdagens medgivande. Jag får därför föreslå, att denna fråga underställes riksdagens prövning.

Därest en avlösning kommer till stånd, torde i överensstämmelse med vad länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län i ämnet föreslagit avlösningsbeloppet böra bestämmas till 400,000 kronor, vilket belopp staden förklarat sig villig att erlægga. Staden torde lämpligen kunna förpliktas att erlægga detta belopp före utgången av innevarande år. Därest beloppet sålunda erlägges, bör avgälden upphöra att utgå med ingången av år 1932. Närmare bestämmelser rörande avlösningen torde, i den mån så erfordras, böra meddelas av Kungl. Maj:t.

Lösesumman skulle enligt statskontorets förslag redovisas under inkomstiteln 'Diverse inkomster'. Med hänsyn till beloppets storlek finner jag det emellertid, efter samråd med chefen för finansdepartementet, lämpligare, att lösesumman tillgodoföres statens domäners fond, till vilken fond jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. ingår köpeskilling, som erlägges vid försäljning av kronan tillhörig fast egendom under domänstyrelsens förvaltning.»

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet har icke haft något att invända mot vad Kungl. Maj:t beträffande avlösningsfrågan föreslagit.

Vad angår redovisningen av det till 400,000 kronor beräknade avlösningsbeloppet, vill utskottet erinra om, att Kungl. Maj:t i en till innevarande riksdag avlåten proposition nr 147 föreslagit riksdagen besluta, att nyssnämnda belopp i stället för att tillgodoföras statens domäners fond må redovisas under riksstatstiteln »Diverse inkomster» för budgetåret 1931/1932. Vad Kungl. Maj:t sålunda senast föreslagit, har utskottet ansett sig böra tillstyrka,

och utskottet kommer att vid sitt förslag till beräkning för budgetåret 1931/1932 av titeln »Diverse inkomster» taga hänsyn till ovannämnda belopp, 400,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att den avgift å 16,000 kronor om året, som Göteborgs stad enligt Kungl. Maj:ts brev den 1 februari 1867 har att erlægga till statsverket såsom avgäld för Gamla Älvsborgs kungsladugård med tillhörande lägenheter, må av staden lösas genom inbetalning till statsverket före utgången av år 1931 av ett engångsbelopp av 400,000 kronor;

b) besluta, att nämnda engångsbelopp skall tillgodoföras riksstatstiteln »Diverse inkomster» för budgetåret 1931/1932.

Stockholm den 10 april 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 73.
